

Un altre model energètic és possible

La proliferació de centrals elèctriques per mitjà d'aerogeneradors colossals sense una regulació que garanteixi el retorn dels beneficis al territori, ni la creació de llocs de treball, ni la preservació del medi ambient no respon a la transició energètica cap a un model ecològic, equilibrat i sostenible

Abans que sigui massa tard i es castigui una part del territori és imprescindible un enfocament integral i planificat del país, vetllant per l'equitat territorial i una producció solidària i de proximitat al consum

EVA AMPOSTA
Alcaldeessa del Pinell de Brai
i coordinadora de Movem Terres
de l'Ebre

L'amenança del canvi climàtic i la crisi ecològica que ja estem vivint empeny amb urgència al desenvolupament d'estratègies energètiques que aturin la degradació del planeta i contribueixin sense matisos a la protecció del medi ambient i la biodiversitat. El context de crisi social i econòmica exigeix també que aquestes estratègies es plasmin en un model de transició verd que vetlli pels drets de la ciutadania, garantint l'accés universal a l'energia, protegint especialment les persones més vulnerables i, simultàniament, respectant l'equitat territorial i el just repartiment de la riquesa.

D'aquesta manera, i dins d'un horitzó de creixement de la demanda d'energia, és hora de deixar enrere una economia dependent dels combustibles fòssils i invertir en fonts d'energia neta, com la solar, l'eòlica, la hidroelèctrica, la termal, el biogàs, la biomassa i d'altres fonts renovables que, a més de frenar la degradació climàtica, poden estimular el creixement econòmic i el desenvolupament sostenible.

Sembla més que evident que, en aquesta revolució verda, aquells que han controlat fins ara les fonts de producció i els mercats de distribució, àmpliament culpables de la situació en què ens trobem, no són els idonis per liderar aquest canvi. En cap cas podem confiar aquesta transició a les mans de l'oligopoli energètic, d'aquell que ha fet de l'energia una mercaderia, negant el dret a l'accés als recursos energètics i propiciant, en conseqüència, les circumstàncies de vulnerabilitat social, o d'aquell que ha provocat i ocultat la degradació del medi ambient, el paisatge i la salut a costa d'engrandir el seu gran negoci.

De la mateixa manera, aquest canvi de model, també s'ha d'adaptar necessàriament a unes estructures més democràtiques, transparents i centrades en els drets de tota la ciutadania. Un nou model més net, horitzontal, sostenible i descentralitzat, i amb una participació decisiva del sector públic, que vetlli perquè aquest sector estratègic no sigui ostatge dels interessos de les grans empreses que se n'han aprofitat durant dècades en perjudici –i de forma incompatible– amb el bé comú. Un model basat en la producció i el consum de l'energia mitjançant la creació de xarxes descentralitzades i en la implicació de tot el territori i la seva ciutadania, assolint les condicions perquè aquesta transició sigui una oportunitat per a molts municipis, en especial aquells que es veuen afectats per processos de despoblament, i no pas, com s'està percebent, una amenaça, quan no una depredació, dels seus recursos. La informació i l'acompanyament a la ciutadania per part de les administracions públiques esdevenen així claus per construir aquest nou model energètic, i no pas la desregulació i deixar-ho tot en mans de les dinàmiques del capitalisme més descarnat.

La proliferació de grans centrals de producció elèctrica per mitjà d'aerogeneradors colossals i de grans extensions de panells fotovoltaics, dites eufemísticament «parcs eòlics» o «parcs solars», concentrades en uns pocs territoris, en mans de les grans corporacions energètiques, en perjudici dels valors mediambientals, paisatgístics i econòmics locals i sense una regulació que garanteixi el retorn dels beneficis al territori, ni la creació de llocs de treball, ni

la preservació del medi ambient, ni tan sols el desmuntatge un cop esdevingui tecnologia obsoleta, no respon a aquesta transició energètica cap a un model ecològic, equilibrat i sostenible, sinó que respon a la continuïtat del capitalisme especulador i extractivista, maquillat de color verd, això sí, per raons de màrqueting.

Per tant, abans que sigui massa tard i es castigui una part del territori, enterrant el seu desenvolupament en pro d'una pretesa transició energètica fallida, és imprescindible un enfocament integral i planificat del país, vetllant per l'equitat territorial, una producció solidària i de proximitat al consum, una garantia de creació d'ocupació digne i de qualitat i d'estímul de la riquesa local. En conseqüència, és més que urgent una Llei de la Transició Energètica de Catalunya, que defineixi els paràmetres de la transició energètica, el procés de descarbonització i la progressiva substitució de les fonts d'energia vinculades a combustibles fòssils i nuclears per l'aprofitament dels recursos renovables i que ho faci permetent que tot plegat sigui una oportunitat il·lusionant de justícia i equitat i no una amenaça de desequilibri i desigualtat, perquè, estem convençudes, de la mateixa manera que anem tard, encara som a temps i un altre model energètic és possible. És qüestió de voluntat política i compromís col·lectiu.

**Eva Amposta signa aquest article amb Jèssica Albiach, candidata a la presidència de la Generalitat per Catalunya en Comú Podem; Jaume Moya, portaveu a les Terres de Lleida de Catalunya en Comú i Ana Querol, portaveu de Catalunya en Comú a la Catalunya Central.*